

Handläggare
Elisabeth Landström
Telefon: 08-508 36 245

Till
Äldrenämnden
Den 17 november 2020

Remiss av Motion om Stockholms stads verksamheter finns till för dess invånare – inte för dess byråkrati

Svar på remiss från kommunstyrelsen- dnr KS 2020/875

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Patric Rylander
Förvaltningschef

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Karin Wanngård (S) har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utvärdera och återkomma med förslag till förändringar av stadens ledningssystem med syfte att mäta och följa upp kvaliteten på verksamheten och den nytta den ger till invånarna i Stockholms stad. Detta för att få en mer flexibel uppföljning som i högre utsträckning utgår från medborgarnas upplevelse om verksamheten når målet.

Äldreförvaltningen anser att nuvarande system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi i huvudsak fungerar väl och ger en nyanserad bild av måluppfyllelse. Att enbart mäta måluppfyllelse genom medborgarnas upplevelse ger inte en heltäckande bild av verksamhetens förmåga att skapa en trygg och säker verksamhet med god kvalitet.

Bakgrund

Karin Wanngård (S) har i en motion till kommunfullmäktige framfört synpunkter på stadens styr- och uppföljningssystem och i synnerhet att förvaltningarna i tertialrapport 1 prognostiserat att målen om bland annat hög trygghet kommer att nås. Detta under en pågående pandemi där äldre Stockholmare (och deras anhöriga) tvingats leva med oro, rädsla och allvarlig sjukdom.

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till stadsledningskontoret, äldrenämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Revisionskontoret och Statskontoret. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 27 november 2020.

Ärendet

I motionen ifrågasätts att 11 av 14 stadsdelsnämnder i tertialrapport 1 för 2020 prognostiserade verksamhetsmålet ”I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande” helt uppfyllt. Detta under en pågående pandemi där äldre Stockholmare (och deras anhöriga) tvingats leva med oro, rädsla och allvarlig sjukdom.

Motionären menar att stadens styr- och uppföljningssystem premierar oföränderlighet framför flexibilitet. Framför allt anser motionären att stadens ledningssystem i allt väsentligt utgår från samt premierar det som är förvaltningarnas aktiviteter framför medborgarnas upplevelse om verksamheten når målet. Motionären menar därför att staden behöver ett uppföljningssystem som baseras på att invånarna i Stockholm ska få allt bättre kommunal service. De politiskt förtroendevalda ska kunna följa upp och säkerställa att stockholmarna verkligen får det. Detta genom att stadens ledningssystem utvärderas för att bli betydligt bättre.

Karin Wanngård (S) föreslår därför att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utvärdera och återkomma med förslag till förändringar av stadens ledningssystem med syfte att mäta och följa upp kvaliteten på verksamheten och den nytta den ger till invånarna. Allt med syfte att skapa en bättre kommunal verksamhet för stockholmarna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 11

november 2020. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 10 november 2020 och socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 12 november 2020.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadens viktigaste styrdokument är kommunfullmäktiges budget som är överordnad och styrande för stadens alla verksamheter. All planering och uppföljning i staden sker i ett webbaserat verktyg som används på alla nivåer i staden, från kommunfullmäktige ner till enhetsnivå. Styrsystemet, integrerat system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, benämns ILS. Utifrån kommunfullmäktiges budget med inriktningsmål, mål för verksamhetsområdena, indikatorer och aktiviteter upprättar respektive nämnd en verksamhetsplan med budget för kommande år. Nämndernas verksamhet följs upp i tertialrapport 1 och 2 samt i verksamhetsberättelsen (bokslutet). Nämndernas bedömning av måluppfyllelse sker genom en sammanvägning och helhetsbedömning av genomförda aktiviteter samt av kommunfullmäktige målsatta indikatorer.

Äldrenämndens verksamhetsplan för innevarande år 2020 med nämndmål, aktiviteter och kopplade arbetssätt till dessa samt indikatorer beslutades av äldrenämnden den 17 december 2019. Vid den tidpunkten kunde ingen förutse att det skulle komma en världsomfattande pandemi, Covid-19, som skulle kräva en stor omställning i samhället och i synnerhet inom äldreomsorgen.

Som motionären beskriver ställde förvaltningen mycket riktigt om årets arbete för att prioritera uppgifter kopplat till att förhindra smittspridning av pandemin. Denna omställning och prioriteringar av arbetsuppgifter skulle i bästa fall ha kunnat generera en ny reviderad verksamhetsplan. Att fokusera på att ta fram en ny verksamhetsplan mitt under pågående pandemi var dock inte en uppgift som förvaltningen prioriterade, särskilt som det inte fanns något krav om att detta skulle göras. Istället tog stadsledningskontoret fram kompletterande anvisningar för tertialrapport 1 där det angavs att nämnderna skulle redovisa faktiska och prognostiserade konsekvenser av Covid-19, såväl ekonomiska som verksamhetsmässiga. Redovisningen gjordes under en särskild rubrik i tertialrapporten, *Konsekvenser av pågående pandemi*.

Motionären menar att staden har ett ledningssystem som i allt väsentligt utgår från samt premierar det som är förvaltningarnas aktiviteter framför medborgarnas upplevelse om verksamheten når målet. Äldreförvaltningen anser att aktiviteterna i budgeten är en viktig del i såväl styrning som uppföljning och analys av måluppfyllelse. Den prognostiserade måluppfyllelsen i tertialrapport 1 baseras i huvudsak på analys av arbetet med aktiviteterna som en indikation på om målen kommer att uppnås. Att mäta måluppfyllelse enbart genom indikatorer, det vill säga målvärdet för de äldres nöjdhet och trygghet med äldreomsorgen, ger inte en heltäckande bild. Speciellt som många av indikatorerna inom äldreomsorgen bygger på resultaten i Socialstyrelsens brukarundersökning som genomförs under våren, vilket innebär att resultatet av det arbete som bedrivs under ett visst år tidigast kan utmätas året efter.

Äldreförvaltningen anser mot bakgrund av ovanstående att den rapportering som gjordes i tertialrapport 1 i allt väsentligt är rättvisande. Detta då förvaltningen dels gjort de strategiska omställningar som krävts i arbetet för att möta de behov som uppkommit i samband med pandemin samtidigt som det ordinarie arbetet fortgått enligt plan. I sammanhanget kan nämnas att årets resultat (2020) i brukarundersökningen i frågan om de äldres trygghet med äldreomsorgen ligger kvar på samma goda nivå som förra året. Åtta av tio äldre uppgav att de känner sig trygga med hemtjänsten och närmare nio av tio uppgav att de var trygga på sitt äldreboende. Detta trots att svaren lämnades av de äldre mitt under pågående pandemi.

Av stadsrevisionens bedömning av äldrenämndens verksamhetsberättelse för 2019 framgick också att äldrenämndens analys av det verksamhetsmässiga resultatet gav en rättvisande bild och att det fanns grunder för nämndens målbedömningar.

Vad gäller förvaltningens arbete med att begränsa smittspridning och skapa trygghet för de äldre under pandemin kommer detta att följas upp i den oberoende utvärdering som nu påbörjas inom staden.

Bilaga

Remiss av Stockholms stads verksamheter finns till för dess invånare – inte för dess byråkrati